

Sygn. akt II Ca 200/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2023 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dariusz Mizera
-----------------	-----------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2023 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko H. S.

o wydanie nieruchomości, przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 26 stycznia 2023 roku, sygn. akt I C 613/22

1. oddala apelację;
2. przyznaje ze środków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim na rzecz adw. T. R. kwotę 369,00 zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Dariusz Mizera

Sygn. akt II Ca 200/23

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 czerwca 2022 roku, złożonym przeciwko H. S., M. S. wniosła o „przywrócenie prawa własności naruszonego posiadania działki (...) a wraz z komórkami do stanu poprzedniego działki (...) o powierzchni (...), wydanie nieruchomości w całości. Usunięcie płotu betonowego z działki, bramy wjazdowej i zaniechanie roszczeń”.

Uzasadniając swoje stanowisko powódka podnosiła, iż nie była należycie reprezentowana, pozbawiono jej możliwości działania. Powódka wskazywała, iż pozwany został dopisany do jej majątku odrębnego.

Pismem z dnia 10 listopada 2022 roku pełnomocnik powódki ustanowiony z urzędu sprecyzował powództwo wnosząc o nakazanie pozwanemu opuszczenia i opróżnienia nieruchomości położonej w G. oznaczonej numerem działki (...) oraz wydanie nieruchomości powódce; zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania; przyznanie pełnomocnikowi z urzędu kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce.

Pismem procesowym z dnia 14 listopada 2022 roku pozwany H. S. wniósł o oddalenie pozwu w całości.

Na poparcie swojego stanowiska pozwany wskazał, iż działka (...) była wspólną własnością powódki i pozwanego. W sprawie o podział majątku wspólnego Sąd dokonał podziału tej działki na działki:(...) dla powódki oraz (...)dla pozwanego. H. S. wskazał, iż powódka wszczynając sprawy o naruszenie posiadania, wydanie nieruchomości, o uzgodnienie treści księgi wieczystej i wszystkie te pozwy były oddalane. Wskazano również, iż ogrodzenie i brama zostały postawione przez pozwanego na jego części nieruchomości.

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2023 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim

sprawy z powództwa M. S. przeciwko H. S.

o wydanie nieruchomości i przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń

- 1. oddalił powództwo;***
- 2. nie obciążył powódki kosztami postępowania;***
- 3. przyznał na rzecz adv. T. R. kwotę 196,80 (sto dziewięćdziesiąt sześć złotych 80/100) zawierającą podatek od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu i nakazał wypłacić tę kwotę ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Tomaszowie Mazowieckim.***

Podstawą rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Powódka M. S. i pozwany H. S. byli małżeństwem. W czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej powódka nabyła od jej ojca działkę (...) o powierzchni (...) ha. Nabycie nastąpiło bez zachowania formy umowy – aktu notarialnego. Akt własności ziemi nr ON- (...) wystawiono w dniu (...) roku, na nazwisko powódki – w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami. Wspólność majątkowa stron ustała z dniem (...) roku.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2007 roku wydanym w sprawie I Ns 1047/98 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim dokonał podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że działkę (...) podzielono na działki: (...) działkę (...) przyznano na wyłączną własność powódce, zaś działkę (...) przyznano na wyłączną własność pozwanemu.

W dniu 10 listopada 2022 roku powódka wszczęła postępowanie o wymeldowanie pozwanego z nieruchomości położonej pod adresem G. (...), gmina L.. Postępowanie zostało umorzone decyzją z dnia 25 listopada 2022 roku wobec zgłoszenia faktu wymeldowania się ze spornej nieruchomości przez pozwanego – umorzenie z racji braku przedmiotu postępowania.

Pozwany i powódka mieszkają osobno, pozwany wyprowadził się od powódki ponad 2 lata temu. Od jakiegoś czasu na posesji pozwanego stoi płot oddzielający go od posesji powódki – płot ten postawił pozwany. Do czasu postawienia płotu dochodziło między stronami do konfliktów – powódka wzywała Policję. Od czasu, kiedy posesje są rozdzielone płotem ani razu nie była wzywana Policja.

Pozwany ma osobne wejście na swoją działkę, ma swoją bramę. Pozwany jest zameldowany na swojej nieruchomości.

Pozwany nie wchodzi na działkę powódki, nie wchodzi do domu powódki, nie ma w tym domu żadnych rzeczy pozwanego.

Mając na uwadze takie ustalenia Sąd zważył, iż powództwo podlegało oddaleniu.

Roszczenie powódki oparte było na treści art. 222 k.c. właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą (§1); przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń (§2).

Sąd Okręgowy w Słupsku w wyroku z dnia 7 września 2018 roku w sprawie IV Ca 408/18 (LEX 2549870) określił przesłanki wystąpienia z w/w roszczeniem, stwierdzając że treścią przewidzianego w art. 222 § 1 k.c. roszczenia windykacyjnego, zwanego też roszczeniem wydobywczym (rei vindicatio), jest przyznane właścicielowi żądanie wydania oznaczonej rzeczy przez osobę, która włada jego rzeczą. Służy przywróceniu właścicielowi władztwa nad rzeczą, a więc ochronie jednego z podstawowych atrybutów prawa własności. Dlatego obrazowo określa się je jako roszczenie nieposiadającego właściciela przeciwko posiadającemu. Żeby można było mówić o roszczeniu windykacyjnym, muszą być spełnione dwa warunki: po pierwsze, treścią roszczenia jest żądanie wydania rzeczy, po drugie zaś, wynika ono z prawa własności. Z art. 222 § 1 k.c. wynika, że legitymowanym do wystąpienia z roszczeniem windykacyjnym jest właściciel rzeczy. W myśl art. 6 k.c. spoczywa na nim ciężar udowodnienia, że przysługuje mu prawo własności. Gdy roszczenie windykacyjne dotyczy nieruchomości mającej urzędzoną księgę wieczystą, właściciel, którego prawo jest wpisane

w księdze, korzysta z domniemania zgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym (art.

3 u.k.w.h.). Właściciel nie może żądać wydania rzeczy, jeżeli władającemu przysługuje skuteczne wobec właściciela prawo władania rzeczą.

Stosownie do art. 222 § 2 k.c. biernie legitymowana w sporze negatoryjnym jest osoba, która naruszyła własność „w inny sposób, aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą”. Zachodzi więc tutaj potrzeba ustalenia rodzaju dokonanego naruszenia cudzego prawa własności i udowodnienia pozwanemu takiego naruszenia. Legitymacja bierna pozwanego jest uzasadniona, o ile nie przysługuje mu skuteczne wobec właściciela uprawnienie do "wkroczenia w sferę cudzego prawa", bez pozbawienia przy tym właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, wynikające z właściwego stosunku prawnego (choćby służebność), bądź obligacyjnego (najczęściej nienazwanego).

Wobec ustalonego stanu faktycznego i prawnego Sąd stwierdził, iż roszczenie powódki jest niezasadne i podlegało oddaleniu. M. S. nie wykazała, aby dochodziło do naruszenia jej prawa własności do działki numer (...) przez pozwanego H. S.. Jak wynika bowiem ze zgromadzonego materiału dowodowego pozwany nie zamieszkuje na w/w nieruchomości, nie przebywa na niej, nie korzysta z niej w żadnym zakresie, nie ma na tej nieruchomości żadnych jego rzeczy. Pozwany ponadto postawił ogrodzenie, które rozdziela nieruchomość należącą do niego – działkę numer (...) od działki powódki, celem uniknięcia dalszych konfliktów.

Powódka sama, w toku składanych zeznań przyznała większość z powyższych okoliczności.

Na marginesie jedynie Sąd zauważył, iż roszczenie powódki wynika z braku akceptacji przez nią zapadłego orzeczenia w zakresie zniesienia współwłasności małżeńskiej. W ocenie powódki bowiem nieistniejąca już działka (...) stanowiła jej majątek odrębny i nie powinna była podlegać podziałowi w tym postępowaniu. Powódka nie akceptuje stanowiska ugruntowanego w orzecznictwie – stwierdzonego uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1987 roku w sprawie III CZP 64/87, gdzie wskazano, iż nieruchomość rolna nabyta na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250 ze zm.) przez jedno z małżonków wchodzi

w skład majątku wspólnego obojga małżonków, jeżeli w dacie wejścia w życie tej ustawy stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami podlegały ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

Powódka wielokrotnie w toku niniejszego postępowania podnosiła, iż została okradziona, że pozwany bez podstawy prawnej został dopisany do własności działki (...), którą powódka otrzymała od swojego ojca.

Jednakże działka o numerze (...) obecnie nie istnieje – na mocy prawomocnego postanowienia Sądu została podzielona na dwie działki: (...)i każda z tych nieruchomości została przyznana stronom: odpowiednio powódce i pozwanemu, na wyłączną własność – w ramach postępowania o podział majątku wspólnego. Pozwany ma założoną księgę wieczystą na swoją działkę, opłaca od niej należności publicznoprawne, jest zameldowany na tej nieruchomości.

Sąd ustalił, że pozwany w żaden sposób nie narusza prawa własności powódki, nie korzysta z przyznanej jej działki. Dlatego też, Sąd Rejonowy – mając na uwadze całokształt ustalonych okoliczności faktycznych oraz stan prawny spornej nieruchomości – oddalił powództwo jako bezpodstawne.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd utrzymał w mocy stwierdzone postanowieniem z dnia 5 lipca 2022 roku zwolnienie powódki od kosztów sądowych w niniejszej sprawie. Sąd wziął tutaj pod uwagę wiek powódki, jej sytuację życiową, majątkową i zdrowotną.

W pkt. 3 wyroku Sąd przyznał na rzecz adwokata T. R. kwotę 196,80 (sto dziewięćdziesiąt sześć złotych 80/100) zawierającą podatek od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu i nakazał wypłacić tę kwotę ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim – na podstawie §11 pkt 4 w zw. z §4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 roku, poz. 18).

Apelacje od powyższego orzeczenia w imieniu powódki wywiódł jej pełnomocnik zaskarżając wyrok w całości .

Zaskarżonemu wyrokowi powódka zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, polegającej na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez uznanie, że pozwany H. S. na stałe opuścił nieruchomość stanowiącą własność powódki składającą się z działki o nr geod. (...)w miejscowości N., podczas gdy na nieruchomości stanowiącej własność powódki pozwany pozostawił swoje rzeczy osobiste, a także dokonał posadwienia ogrodzenia, które rozdziela dwie działki: (...)oraz (...) które to ogrodzenie znajduje się na działce stanowiącej wyłączną własność powódki.

Wskazując na powyższy zarzut na podstawie art. 386 k.p.c. skarżąca wносиła o zmianę wyroku w zakresie zaskarżonym poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za I oraz II instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ponadto w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia dla skarżącej pełnomocnik wносиł o nieobciążenie powódki kosztami postępowania apelacyjnego oraz o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu przed Sądem II instancji przez pełnomocnika wyznaczonego z urzędu albowiem koszty te nie zostały opłacone ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelacje pozwany wносиł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne czyniąc je podstawą swojego rozstrzygnięcia.

Skarżąca kwestionuje ustalenia faktyczne zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważania zebranego materiału.

Wynikająca z art. 233 § 1 k.p.c. ocena wiarygodności i mocy dowodów, jest wyrazem obowiązywania zasady swobodnej oceny dowodów, która to ocena jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia spornych kwestii w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania, przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału.

Sąd Rejonowy takowej oceny dokonał i nie sposób zarzucić jej dowolności. Z ustaleń faktycznych które nie zostały skutecznie zakwestionowane wprost wynika , iż pozwany nie posiada na nieruchomości powódki żadnych swoich ruchomości. Brak także jakichkolwiek dowodów wskazujących na to aby posadowiony przez pozwanego płot rozgraniczający nieruchomości był posadowiony na nieruchomości powódki. Bynajmniej strona powodowa okoliczności tej w sposób nie budzący wątpliwości nie wykazała. Słusznie Sąd Rejonowy zauważył, iż w percepcji powódki cały czas funkcjonuje przekonanie, że pozostaje ona wyłączną właścicielką nieistniejącej już działki o nr (...) chociaż kwestia ta została już dawno przesądzona a sama działka została podzielona w naturze w wyniku czego powódce przypadła działka o nr (...), a pozwanemu działka o nr. (...)Skoro zatem w toku procesu nie wykazano aby pozwany posiadał jakąkolwiek części działki powódki w swoim władaniu i nie posiada tam także swoich rzeczy to powództwo windykacyjne zostało słusznie oddalone jako nie znajdujące podstaw.

Apelacja nie przytacza żadnych nowych okoliczności wskazujących na zasadność powództwa a tym samym apelacji przez co podlega oddaleniu jako bezzasadna, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu orzeczono na podstawie §13 pkt 3 w zw. z § 4 pkt 3 i § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 roku, poz. 18).

Dariusz Mizera